

Milí spolubratři v kněžské službě, milí bratři a sestry, jsem rád, že mohu počtvrté spolu s Vámi prožít mši sv. při akci Růženec 24. Poprvé jsme spolu rozjímali o dějinách vzniku sv. růžence a připomněli jsme si krásná svědectví papežů k této modlitbě, podruhé jsem se podělil o vlastní zkušenost s růžencem, při třetím setkání jsem se spolu s Vámi rád zahleděl podrobněji na některé modlitby, které do růžence patří – bylo to konkrétně znamení svatého kříže, modlitba Věřím v Boha a Otče náš. Dnes bych rád pokračoval v tomto započatém, a zkusili bychom se společně zamýšlet nad modlitbou Zdravas Maria, která je stavebním kamenem modlitby sv. růžence.

Tato modlitba nevznikla najednou. Církev, vedena Duchem Svatým, poslušna slov, která v Duchu Svatém ve chvalozpěvu Magnifikat o sobě řekla sama Maria, totiž: **„blahoslavít mne budou všechna pokolení, že mi veliké věci učinil Pán,“** vybrala k té základní, stručné a hluboké modlitbě k Matce Boží několik slov z andělského zvěstování a z Alžbětina pozdravu, obojí z evangelia sv. Lukáše.

První slovo – **Zdravas**, zní v latině Ave, a v řečtině, tedy v jazyce, v němž se nám evangelia zachovala, zní „Chaire“, což je možno přeložit jako pozdrav, ale původní význam toho slova je „raduj se“. Uvažme, že lze takřka říci, že touto výzvou vlastně začíná Nový zákon, nová a konečná etapa historie vztahu mezi Bohem a člověkem. Raduj se, říká Bůh ústy andělovými Marii a skrze ni celému lidstvu. Tímto slovem se obracíme k naší nebeské Matce i my, a ať už ho budeme chápat ve smyslu onoho pozdravu, anebo v tom původním významu, nemělo by to být jen tím mechanickým odříkáváním, ale především výrazem našeho vztahu k té, jíž jsme po Bohu povinováni největší vděčností, a o

jejíž osobní, mateřské lásce k jednomu každému z nás určitě nemusíme pochybovat.

Druhé slovo, kterým se Bůh skrze anděla k Panně Marii obrátil, zní: **„milostiplná.“** (Vlastním jménem „Maria“ ji oslovil až po jejím úleku.) Takže slovo „milostiplná“ můžeme chápat i jako jméno, kterým tuto dívku, ženu oslovil Bůh, protože On, který se dívá do srdce, ji viděl právě takto, jako „nádobu“, kterou Boží milost, kterou Duch Svatý, mohl zcela, zcela naplnit, protože v jejím srdci nebyly naprosto žádné překážky, žádný egoismus, žádný hřích. Nakonec právě toto slovo bylo jedním ze základních kamenů pro článek víry o neposkvřeném početí Panny Marie, který říká, že: *„Maria byla pro budoucí zásluhy svého Syna uchráněna jakékoli poskvrně hříchu, včetně hříchu dědičného.“* Jistě působí Panně Marii hodně radosti toto krásné oslovení i v ústech nás, jejich dětí.

„Pán s Tebou“ – takto ujišťoval Hospodin už Abraháma, Izáka i Jakuba, takto ujišťoval Hospodin Mojžíše *„Já budu s tebou“* a nakonec i izraelský národ jako celek. Takto ujišťoval Jozua, Gedeona, Davida, Izaiáše, Jeremiáše, Ezechiela, Daniela a další a další. Maria z tohoto ujištění, protože výborně znala Písmo, pochopila, že ji Bůh vyvolil, aby patřila do skvělého řetězce mimořádných osobností izraelského národa, s nimiž měl Hospodin nějaký velkolepý plán pro dobro ostatních.

Na toto ujištění pak navazují slova, která známe ze setkání Panny Marie s její příbuznou Alžbětou. Sv. Lukáš výslovně říká, že Alžběta byla naplněna Duchem svatým a zvolala mocným hlasem: **„požehnaná jsi mezi ženami a požehnaný plod tvého života.“** Opět můžeme říci, že to ústy svaté Alžběty promluvil sám Bůh, a tak není divu, že po takovém ujištění o podivuhodném tajemství, o němž si do té chvíle Maria myslela, že o něm nikdo neví, že je jen mezi ní a Bohem, byla naplněna její duše tak nevýslovnou radostí, že z ní vytryskl ten úchvatný

chvalozpěv Magnifikat – Velebí má duše Hospodina, který od té doby zní každodenně v ústech církve (v modlitbě večerních chval) už 2 tisíciletí.

Dlouhou dobu se modlila církev jen tato slova. Teprve v 15. století bylo ke slovům Alžběty připojeno jméno **Ježíš**. Stalo se to r. 1456 na památku vítězství nad ohromnou přesilou Turků u Bělehradu, když islám už po tolikáté chtěl pohltnout Evropu. Tehdy měli obránci, povzbuzovaní sv. Janem Capistránem, (který kázal i v Olomouci), na svých štítech jméno Ježíš, bojovým zvoláním bylo „Ježíš, Ježíš, Ježíš“ a to bylo potom vsazeno do této nejčastější mariánské modlitby jako nejvzácnější drahokam do zlatého šperku. Mnozí mučedníci umírali se jménem Ježíš na rtech, a jistě On byl první, jehož náruč je čekala za branou smrti, jak to říká Písmo o svatém Štěpánovi. Opět bych chtěl varovat před rizikem, že nám jméno Ježíš jen jaksi zapadá do rytmu modlitby a přitom právě ono je vrcholem modlitby a mělo by nás už samo toto jméno naplňovat radostí a měli bychom jej vyslovovat s úctou a láskou. Poslechněme, co o jménu Ježíš říká sv. Bernard: „*Tvé Jméno je jako olej...olej, který svítí, sytí a léčí, jméno Ježíšovo je světlo, pokrm a lék... Suchý je všechnen pokrm duše, není-li tímto olejem skropen; je nechutný, není-li tímto olejem kořeněn. Píšeš-li – nechutná mi, když tam nečtu Ježíš; hovoříš-li se mnou, netěší mne, když neslyším „Ježíš“; kážeš-li, protiví se mi, když se neozve jméno Ježíšovo. Ježíš v srdci, Ježíš na rtech: v srdci radost, na rtech sladkost. Avšak i lékem je Ježíšovo jméno. Je někdo z vás smutný? Ať do jeho srdce vejde Ježíš, jeho příchodem se rozptýlí mraky a navrátí jasno. Klesá někdo do hříchu? Uvázl v léčkách smrti? Ať vzývá jméno Kristovo, a povstane ihned ze smrti k životu.*“ Přijde mi, že modlitba Zdravas Maria je jako nějaká hora; stoupá se od jejího začátku ke jménu „Ježíš“ jako ke svému vrcholu, k výšinám Božím a od něj se opět sestupuje přes Matku Boží a klesá do

našich lidských nížin, někdy až propastí, poněvadž se zmiňuje lidská vina, hřích. **Svatá Maria, Matko Boží...**

Titul, že Maria je *Matka Boží* má také svou pohnutou historii, a byl celou církví uznán až na koncilu v Efesu r. 431. Vyjadřuje to, co se nám dnes už zdá samozřejmé, že to, že Maria porodila Ježíše Krista jako člověka, který je zároveň Bohem, opravňuje křesťany, aby ji nazývali a vzývali jako Matku Boží.

Následující slova připojila sama církev a vyjadřují smutnou pravdu o naší lidské bídě, v níž nám ale Maria svou přímluvou může pomoci. „**Pros za nás hříšné, nyní i v hodinu smrti naší.**“ Hřích je realita, s níž moderní člověk už takřka nepočítá, mylně se domníváje, že jeho svoboda je bezbřehá, že je dovoleno takřka úplně všechno, že hřích vlastně už ani neexistuje, že je to jen jakýsi relikv minulých dob. Tato ďáblová rafinovaná lest ale nemůže popřít pravdu. Syn Boží netrpěl a neumíral pro nic za nic. Jestliže při poslední večeři řekl, a pak na kříži uskutečnil: „**toto je kalich mé krve, která se prolévá za vás a za všechny na odpuštění hříchů**“ tak rozumně uvažujícím lidem musí být zřejmé, že Desatero platilo, platí a vždycky platit bude, a to nejen jeho druhá část, týkající se mezilidských vztahů, ale i ta první. Pořád platilo, platí a platit bude, že hřích je vědomé a dobrovolné přestoupení tohoto Božího zákona - jinak řečeno porušení lásky k Bohu na místě prvním, a lásky k bližnímu na místě druhém.

Povšimněme si také, že jsou v této prosté větě obsaženy dva nejdůležitější okamžiky lidského života: „**nyní**“ čili přítomný okamžik, který totiž jediný máme v rukou, a můžeme jej buď naplnit, anebo promarnit; a potom okamžik **naší smrti**, který rozhodne o naší věčnosti, a který si připravujeme těmi přítomnými okamžiky, tak jak navazují jeden na druhý.

Modlitba končí slovem „**Amen**“, kterým stvrzujeme: Ano, tak to je, za tímto stojím. A tak se drazí přátelé, pokusme o to, abychom tuto překrásnou modlitbu mohli vždy věnovat naší nebeské Matce, již za tolik vděčíme, jako zlatý šperk, v němž jméno Ježíš je tím nejvzácnějším drahokamem. Modleme se jí tak, aby mohla být radostí pro ni, a pak bude velikou radostí i pro nás. Amen.